

Türk Dünyası Eğitim Birliğine Yönetişimsel Bir Katkı Örneği Olarak Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği *

International Eurasian Education Trade Unions as an Example of Governance Contribution to Turkish World Educational Union

Fatih KOÇ**

Öz

Neo-liberalizm ile dünyada başlayan yeni yönetim anlayışı(yönetişim) beraberinde daha demokratik bir yönetim tarzının benimsenmesini getirmiştir. Küresel politikaların benimsenmesi ile birlikte bireye verilen değer artmış devletin yönetimi konusunda aktif katılım ilkesi benimsenen değerlerden birisi olmuştur. Bu konuda devletlerin dışa dönük olarak şeffaf olmasının yanı sıra içe dönük olarak da devletin sivil toplum örgütlerine yönelik katı tutumu ve güvensizlik sorununun çözümü ile bunların yönetime aktif olarak katılımı gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Sivil toplum örgütleri sayesinde bireyler artık kendini daha iyi ifade edebilme, sosyal sorumluluk alabilme, bilinçli ve ilgili vatandaşlar haline dönüşme şansını elde etmiş ve bu sayede “biz” deme cesaretini daha fazla göstermeye başlamıştır. İşte bu biz olma duygusunun daha çok gelişmesi ile birlikte Türk Dünyası'nda eğitim konusunda birliğin sağlanması, eğitim hususundaki sorunlar karşısında birlikte mücadele edilmesi için 2006 yılında Ankara merkezli olarak; Türkiye Eğitim Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim-Sen), Azerbaycan Tahsil İşçileri Azad Hemkarlar İttifakı, Kazakistan İlim ve Eğitim Çalışanları Sendikası, Kırgızistan İlim ve Eğitim Çalışanları Sendikası yöneticilerinin kararı ile Uluslararası Avrasya Eğitimciler Birliği

* Bu çalışmanın 'öz' bölümü “Kayfor Bişkek 2023”de salt bildiri özeti olarak sunulmuştur.

** Öğr. Gör., Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Maliye Bölümü, Ardahan, fatihkoc@ardahan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5639-5545

Sendikası(UAESB) kurulmuştur. Kuruluş, kurulduğu günden beri üye sayısını artırarak her yıl bir üye devlette Türk Dünyası'ndaki eğitim konuları başta olmak üzere bir çok sorun hakkında toplantılar düzenlemekte ve sonuç bildirgesi yayınlamaktadır. Ancak kuruluşun yapmış olduğu çalışmaların Türkiye ve diğer üye devletlerde etkileri nasıldır? Türk Dünyası'na katkıları nelerdir? Bu çalışmada UAESB'nin uluslararası sivil toplum kuruluşu olarak yönetim bağlamında Türk Dünyası'ndaki eğitim konusunda yapmış olduğu çalışmalardan bahsedilerek, kuruluşun Türk Dünyası'ndaki eğitim ve diğer alanlarda etkilerinin neler olduğu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yönetişim, Avrasya, Türk Dünyası, Eğitim Birliği, Sendika

Abstract:

The new management approach (governance) that started in the world with neo-liberalism brought with it the adoption of a more democratic management style. With the adoption of global policies, the value given to the individual has increased, and the principle of active participation in the management of the state has been one of the values adopted. In this regard, in addition to the external transparency of the states, the inward attitude of the state towards non-governmental organizations and the solution of the problem of insecurity and their active participation in the administration have begun to be realized. Thanks to non-governmental organizations, individuals now have the chance to express themselves better, to take social responsibility, to become conscious and interested citizens, and by this means, they have begun to show more courage to say "we". With the further development of this sense of being us, in order to ensure unity in education in the Turkish World and to fight together against the problems in education, in 2006, Ankara-based; The International Union of Eurasian Educators Union (UAESB) was established by the decision of the directors of the Turkish Education and Science Services Branch Public Employees Union (Türk Eğitim-Sen), Azerbaijan Collectible Workers Azad Hemkars Alliance, Kazakhstan Science and Education Workers Union, Kyrgyzstan Science and Education Workers Union. The organization has been increasing the number of its members since the day it was founded, and has been organizing meetings in a member state every year on many problems, especially education issues in the Turkic World, and publishing a final declaration. However, what are the effects of the organization's work in Turkey and other member states? What are their contributions to the Turkish World? In this study, the studies of the UAESB, as an international non-governmental organization, on education in the Turkish World in the context of governance will be mentioned, and the effects of the organization in education and other fields in the Turkish World will be emphasized.

Keywords: Governance, Eurasia, Turkish World, Education Union, Union

1.Giriş

İnsanoğlunun yeryüzünde var olduğu günden bugüne kadar serüveni gerek bireysel gerek toplu bir şekilde varlığını devam ettirmeye yönelik bir kimliğe sahip olmak ve bu kimliğin etrafında istikrarlı bir şekilde yaşamak arzusu ile sürmüştür. Bir taraftan yaşamın zorluklarına göğüs gerebilmek diğer taraftan da arzu ve isteklerin karşılanması birlikteliklere olan ihtiyacı artırmaktadır. Bireysel ve toplumsal kimliğin oluşmasında ise en önemli faktörler kültür ve eğitimidir. Kültür birliği ile oluşmaya başlayan toplu kimlik bilinci eğitim ile gelecek nesillere aktarılmaktadır. 19.yüzyıl ile başlayan ulus devlet yapılanması beraberinde milletler arası kuruluşların kurulmasını getirmiştir. Zamanla bu kuruluşlar gelişerek dünya düzeni içinde söz sahibi olmaya başlamışlardır. BM, DSÖ, UNESCO, AB vb. Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği' de yenedünya düzeninin ortaya çıkardığı birtakım gereksinimler neticesinde kurulmuştur. UAEEB'in amacı, 16.yüzyıldan sonra çeşitli gerekçeler ile birbirleri ile irtibatları kopmaya başlayan ve 20.yüzyıl itibari ile yeniden birbirlerine yaklaşan Türk Dünyası'nın birçok alanda ortak hareket etmesini ve karar vermesini sağlamaya yöneliktir. Şüphesiz Türk Dünyası'nda ortak bir şuurun oluşması noktasında UAEEB tek değildir. Bu hususta; TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı), TÜRKPA (Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi), Türk Konseyi, Türk Akademisi, Türk Kültür ve Miras Vakfı gibi kuruluşlar bulunmaktadır. Ancak UAEEB'nin farkı, eğitim iş kolunda faaliyet gösteren sendikaların oluşturduğu bir birlik olarak faaliyetlerinin daha çok eğitim üzerine olmasındandır. Bu bağlamda "UAEEB'in 21. Yüzyıl ile birlikte değişen dünya düzeni içerisinde Türk Dünyası eğitim birliğine bir katkısı var mıdır? "sorusu çalışmanın ana çatısını oluşturmaktadır. 21. Yüzyıl ile birlikte neo liberalizm ile birlikte devletlerin kamusal alandan dışlanmaya başlanması ile birlikte gelişen ve adına daha demokratik ve katılımcı yönetim denilen, yönetim; yenedünya düzeni içerisinde toplu bir kimlik adına bir faaliyette bulunulabilmesi açısından göz ardı edilmemesi gereken bir kavramdır.

Yönetişim kavramı ilk kez Dünya Bankası'nın 1989 tarihli "Krizden Sürdürülebilir Büyümeye-Sahra Altı Afrika: Uzun Vadeli Bir Perspektif Çalışması" nda yer almıştır. Raporun takdim kısmında başkan Berber B. Conable tarafından "Geçmişteki zayıf ekonomik performansın temel nedeni, kamu kurumlarının başarısızlığı olmuştur. Özel sektör inisiyatifi ve piyasa mekanizmaları önemlidir, ancak bunlar iyi bir yönetimle -verimli bir kamu hizmeti, güvenilir bir yargı sistemi ve halkına hesap veren bir idare- el ele gitmelidir." dile getirilmiştir. (Conable, 1989) Yönetişim kavramı 1992 yılında Dünya Bankası tarafından yayınlanan "Governance and Development" raporda dönemin başkanı Lewis Preston tarafından "İyi yönetim, sağlam ekonomik politikaların önemli bir tamamlayıcısıdır. Kamu sektörü tarafından verimli ve hesap verebilir yönetim ve öngörülebilir ve şeffaf bir politika çerçevesi, piyasaların ve hükümetlerin etkinliği ve dolayısıyla ekonomik kalkınma için kritik öneme sahiptir. Dünya Bankası'nın yönetim konularına artan ilgisi, adil ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etme çabalarımızın önemli bir parçasıdır. ..." şeklinde yeniden dile getirilmiştir. (Preston, 1992)

Dünya Bankası'nın ilk zamanlarda yönetimden beklentisi, yönetişimin daha adil ve sürdürülebilir bir kalkınmayı sağlamasına yöneliktir. İleleyen süreçte ise, bankaya göre iyi bir yönetim; şeffaf ve öngörülebilir bir karar alma süreci, profesyonel bir

bürokratik yönetim anlayışı, hesap verebilir bir yönetim anlayışı, kamusal kararlara toplumun her kesiminden katılımın sağlanması, hukukun üstünlüğü gibi ilkeleri içinde barındırmalıdır. Raporda ayrıca kamu sektörünün yönetimi, yasal/kurumsal yapı, hesap verebilirlik ve şeffaflık iyi yönetişimin özellikleri olarak sayılmıştır. Dünya Bankasının belirlediği ilkeler daha sonra Avrupa Komisyonu tarafından da Kabul edilmiştir. 25 Temmuz 2001 yılında Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilen “Avrupa Yönetişimi: Beyaz Kitap” adlı eserde iyi yönetişimin ilkeleri olarak; Açıklık, Katılım, Hesap Verebilirlik, Etkinlik ve Uyum belirlenmiştir. (Communities, 2001)

Çalışmanın konusu itibariyle üzerinde yoğunlaşılacak olan şey yönetişimin ilkelere katılımcılıktır. Katılımcılık ilkesi içinde barındırdığı demokratiklik özelliğinin yanı sıra yürütülen proje ve verilen kararlarda daha etkili, verimli ve başarılı sonuçların alınmasını sağlamaktadır. Bu sonucun ortaya çıkmasında insanların alınan kararlara katılması ile birlikte sürecin sahiplenilmesi ve katkı sunulması etkili olmaktadır. Çalışmada Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği'nin yürütmüş olduğu faaliyetler katılımcılık ilkesi gereğince yönetişim bağlamında değerlendirilecek olup, Türk Dünyası eğitim birliği açısından katkısının olup olmadığı noktasında yoğunlaşılacaktır.

2.Yönetişime Kısa Bir Bakış

Kamu hizmetlerinin sunulma biçimi yaklaşık kırk yıldır yoğun bir değişim sürecinden geçmektedir. (Genugten, 2010) Bir çok ülkede kamu sektöründe yaşanan özelleştirmeler ve tam rekabet piyasasının canlandırılması, beraberinde yeni düzenleyici rejimlerin ve idarelerin oluşmasını sağlamıştır. (Walsh, 1995) Yönetişim kavramı bu anlayışın gelişmesi ile birlikte gündeme gelmiştir. Dünya Bankası tarafından 1989 yılında ilk olarak kullanılan kavram 1992 yılında, bir ülkenin kalkınması için ekonomik ve sosyal kaynakların yönetimine yönelik Dünya Bankası tarafından yayınlanan rapor ile birlikte gelişmeye başlamıştır. Raporda iyi bir yönetişim; sağlam ekonomik politikaların, kamu sektörü tarafından verimli ve hesap verebilir yönetimin ve öngörülebilir ve şeffaf bir politika çerçevesinin temel bir tamamlayıcısı olarak sunulmuştur. Daha sonraki süreçte ise, “Yönetişim; politikaların öngörülebilir, açık ve şeffaf bir süreçle yapılması, profesyonel değerlerleri içeren bürokrasi, hükümetin faaliyetlerinden sorumlu tutulabilen bir yürütme erki, kamusal karar alımına katılan güçlü bir sivil toplumu içinde barındıran ve hukukun üstünlüğüne riayet eden bir yönetim tarzı olarak özetlenmiştir. (Owens, 2015) En basit haliyle ise yönetişim, karar verme süreci ve kararların uygulandığı (veya uygulanmadığı) süreçtir. (Sheng, Anonim)

Yönetişim kavramı 1993 yılında ise, OECD'nin Kalkınma Yardım Komitesi'nin gündeminde yer almış ve iyi bir yönetişim için yöneten ve yönetilenler arasındaki kamu otoritesinin önemine atıfta bulunulmuştur. (DAC, 1993) 1997 yılında IMF “İyi Yönetişim” raporunda, iyi yönetişimi ekonomik kalkınmanın temel unsurlarından birisi olarak kabul etmiştir. Aynı raporda katılımcılık ilkesinin ve çok taraflı kuruluşlarla koordinasyon sağlanmasının önemine de vurgu yapılmıştır. (Camdessus, 1997) Yönetişim kavramının gelişmesinde ve iyi bir yönetişim tanımlanmasının yapılmasında rol oynayan diğer bir kuruluş Birleşmiş Milletler(BM) olmuştur. BM tarafından yayınlanan “What is Good Governance” adlı yayında iyi yönetişimin 8 özelliği sahip

olması gerektiği vurgulanmıştır. Bunlar; Uzlaşma odaklılık, katılımcılık, hukukun üstünlüğünün gözetilmesi, etkin ve verimli olması, hesap verebilir olması, şeffaf, duyarlı, eşitlikçi ve kapsayıcı olmasıdır. (Sheng, Anonim)

İyi yönetişimin sağlanması konusunda benzer bir karar ise 25 Temmuz 2001 yılında Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilen “Avrupa Yönetişimi: Beyaz Kitap” adlı eserde alınmıştır. Beyaz Kitap’a göre iyi bir yönetişimin ilkeleri şunlardır; Açıklık, Katılım, Hesap Verebilirlik, Etkinlik ve Uyum belirlenmiştir. (Communities, 2001)

-Açıklık: Kurumlar daha açık bir şekilde çalışmalıdır. Üye Devletlerle birlikte, AB’nin ne yaptığı ve aldığı kararlar hakkında aktif olarak iletişim kurmalıdırlar. Halkın geneli için erişilebilir ve anlaşılır bir dil kullanmalıdırlar. Bu, karmaşık kurumlara olan güveni artırmak için özellikle önemlidir.

-Katılım/Katılımcılık: AB politikalarının kalitesi, ilgililiği ve etkinliği, tasarımdan uygulamaya kadar politika zinciri boyunca geniş katılımın sağlanmasına bağlıdır. Geliştirilmiş katılım, nihai sonuçta ve politikaları uygulayan kurumlarda muhtemelen daha fazla güven yaratacaktır. Katılım/katılımcılık, önemli ölçüde merkezi hükümetlerin AB politikalarını geliştirirken ve uygularken kapsayıcı bir yaklaşım izlemesine bağlıdır.

-Hesap verebilirlik: Yasama ve yürütme süreçlerindeki rollerin daha net olması gerekiyor. AB Kurumlarının her biri, Avrupa’da ne yaptığını açıklamalı ve sorumluluk almalıdır. Ancak, Üye Devletlerden ve hangi düzeyde olursa olsun AB politikasının geliştirilmesi ve uygulanmasına dahil olan herkesten daha fazla netlik ve sorumluluğa ihtiyaç vardır.

-Etkililik: Politikalar etkili ve zamanında olmalı, net hedefler, gelecekteki etkinin değerlendirilmesi ve mümkünse geçmiş deneyimler temelinde ihtiyaç duyulanı sağlamalıdır. Etkililik aynı zamanda AB politikalarının orantılı bir şekilde uygulanmasına ve en uygun düzeyde karar alınmasına bağlıdır.

-Tutarlılık: Politikalar ve eylemler tutarlı ve kolay anlaşılır olmalıdır. Birlik içinde tutarlılığa duyulan ihtiyaç artıyor: görevlerin kapsamı genişledi; genişleme çeşitliliği artıracaktır; iklim ve demografik değişiklik gibi zorluklar, Birliğin üzerine inşa edildiği sektörel politikaların sınırlarını aşıyor; bölgesel ve yerel yönetimler AB politikalarına giderek daha fazla dahil olmaktadır. Tutarlılık, karmaşık bir sistem içinde tutarlı bir yaklaşım sağlamak için siyasi liderlik ve Kurumlar adına güçlü bir sorumluluk gerektirir.

3. Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği

Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği, 2006 yılında merkezi Ankara’da olmak üzere, 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkındaki Kanun hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu’nun 24.02.2014 tarih ve 2014/6069 sayılı kararı ile Türkiye Eğitim Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası, Azerbaycan Tahsil İşçileri Azad Hemkarlar İttifakı¹, Kazakistan İlim ve

¹Detaylı bilgi için bkz:

<https://uaeseb.com/az%c9%99baycan-t%c9%99hsil-iscil%c9%99ri-azad-h%c9%99mkarlar-ittifaqi/>,

Erişim Tarihi: 07.05.2023

Eğitim Çalışanları Sendikası², Kırgızistan İlim ve Eğitim Çalışanları Sendikası³ yöneticilerinin kararı ile kurulmuştur. Birliğe 2010 yılında Kosova Türk Öğretmenler Derneği⁴, 2011 yılında Kıbrıs Türk Memur Sendikası⁵ ve Makedonya Ufuk Derneği⁶ dâhil olmuştur. Sonraki yıllarda ise, Irak' dan Irak Türkmen Eğitimcileri Öğretmen Örgütü⁷, Romanya'dan Romanya Türk ve Tatar Kökenli Öğretmenler Derneği⁸, Özbekistan'dan Özbekistan Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası'nın⁹ birliğe katılması ile birliğe dâhil olan ülke sayısı 10'a yükselmiştir.

Birliğin internet sitesinde yer alan temel amaçları şu şekilde sıralanmıştır:¹⁰

- Birliğe üye kuruluşlar(sendikalar) arasında sosyal, ekonomik ve teknik alanlarda karşılıklı iş birliğini tesis etmek ve geliştirmek,
- Birliğe üye kuruluşlar(sendikalar) arasında bilgi ve birikimlerin paylaşılması ile sendikalar ve eğitim çalışanları arasında birlik ve beraberliği sağlamak,
- Birliğe üye kuruluşların(sendikaların) buldukları ülkelerde, insan haklarına ve demokrasiye olan saygının ve inancın gelişmesine katkıda bulunmak,
- Birliğe üye kuruluşların(sendikaların) buldukları ülkelerde eğitim ve öğretim hizmetlerinin yaygınlaşması ve kalitesinin artırılması için seferber olmak,
- Birliğe üye kuruluşların(sendikaların) buldukları ülkelerde eğitim çalışanlarının sosyo-ekonomik şartlarının iyileştirilmesine yönelik mücadele etmek,
- Birliğe üye kuruluşların(sendikaların) buldukları ülkelerde, uluslararası standartlara uygun sendikal örgütlenmenin yerleşmesine yönelik çalışma yapmak,
- Birliğe üye kuruluşların(sendikaların) buldukları ülkelerde, devletlerin sürdürdüğü ortak kültürel, bilimsel ve sosyal girişim ve faaliyetlere gereken destekleri vermek¹¹; bu amaçlar doğrultusunda, ulusal ve uluslararası projeler hazırlayarak devlet yöneticilerine bunları sunmaktır.

2Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/kazakistan-egitim-ve-bilimcalisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

3 Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/kirgizistan-cumhuriyeti-egitim-ve-bilimcalisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

4 Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/kosova-turk-ogretmenler-dernegi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

5 Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/kibris-turk-memur-sen/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

6 Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/makedonya-ufuk-dernegi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

7Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/irak-turkmen-egitimcileri-ogretmen-orgutu/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

8Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/romanya-turk-ve-tatar-kokenli/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

9Detaylı bilgi için bkznz: <https://uaeseb.com/ozbekistan-egitim-bilim-ve-kultur-calisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:08.05.2023

10 UAESEB, <https://uaeseb.com/kurumsal/>, Erişim Tarihi: 08.05.2023

11 Bu konuda birlik tarafından 2014 yılından beri ödül törenleri düzenlenmektedir. Bu ödül törenleri şöyledir;

2014 yılı için: “Gaspralı İsmail Bey Ödülü”,2015 yılı için: “Koca Seyit Ödülü”, 2016 yılı için: “Hoca Ahmet Yesevi Ödülü”, 2017 yılı için: “Atabetü'l Hakâyık Ödülü”, 2018 yılı için: “Dede Korkut Ödülü”, 2019 yılı için: “Kutadgu Bilig Ödülü”, 2020 yılı için: “Bilge Tonyukuk Ödülü”, 2021 yılı için: “Ahi Evran, Yunus Emre, Hacı Bektaş” ödülleri, 2022 yılı için: “Milli Mücadele'nin 100. Yılı Anısına” ÇİĞİLTEPE BİLİM ÖDÜLÜ, DUATEPE BİLİM ÖDÜLÜ, DUMLUPINAR BİLİM ÖDÜLÜ, ZAFER BİLİM ÖDÜLÜ, KURTULUŞ BİLİM ÖDÜLÜ, ZAFERTEPE BİLİM ÖDÜLÜ gibi ödüllerdir.

Birliğe üye sendikaların başkanları, kuruluş sürecinden günümüze kadar belli periyodlar ile bir araya gelmekte, ortak çalışmalar yürütmekte ve yıllık istişare toplantıları düzenlemektedirler. Toplantılarda ortaya çıkan sonuçlar bir bildiri olarak yayınlanmaktadır. (UAESEB, 2023) Birlik 2006 yılından 2019 yılına kadar yapmış olduğu temsilciler toplantısı sonuç bildirgelerini kendi internet sitesinde yayınlamıştır. 2006 yılındaki ilk toplantı Ankara’da; 2007 yılındaki toplantı Çolpon-Ata Kırgızistan’da; 2008 yılındaki toplantı Bakü’de; 2009 yılındaki toplantı Astana Kazakistan’da; 2010 yılındaki toplantı Antalya Türkiye’de; 2011 yılındaki toplantı Prizren Kosova’da; 2012 yılındaki toplantı KKTC’de; 2013 yılındaki toplantı Makedonya’da; 2014 yılındaki toplantı Astana Kazakistan’da; 2015 yılındaki toplantı Kırgızistan’da; 2016 yılındaki toplantı Bakü Azerbaycan’da; 2017 yılında toplantı yapılmamış; 2018 yılındaki toplantı Üsküp Makedonya’da; 2019 yılındaki toplantı K.K.T.C.’de düzenlenmiştir. Birlik 2006-2019 yılları arasında düzenlediği bu toplantılar ile aynı zamanda hedefleri arasında bulunan; üye ülkelerdeki devlet yönetimlerinin sürdürdüğü kültürel, bilimsel, sosyal girişim faaliyetlerinde ortak bir anlayışın geliştirilmesine yönelik belli bir çaba sergilemektedir.

4.Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği’nin Yönetişim Bağlamında Türk Dünyası Eğitim Birliğine Katkısının Değerlendirilmesi

2006-2019 yılları arasında her yıl UAESEB tarafından üye devletlerin her birisinin en az bir temsilcisinin katıldığı toplantılar düzenlenmiştir. Düzenlenen temsilciler toplantılarında alınan bir çok kararın yanı sıra tavsiye kararları da alınmıştır. Bu nedenle sadece UAESEB’in Türk Dünyası eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik kararları yönetim bağlamında değerlendirilecektir.

2019 yılında KKTC’de düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 11 tavsiye kararından ilk 4 tanesi; 2018 yılında UAESEB tarafından Üsküp’de düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 13 kararın ilk 10 tanesi; 2016 yılında Bakü’de düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 5 kararın sadece ikinci maddesi; 2015 yılında 16-22 Eylül tarihleri arasında UAESEB tarafından Kırgızistan’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 7 kararın 3.4.5.6. maddeleri; 2014 yılında 10-14 Haziran tarihleri arasında UAESEB tarafından Astana’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 8 kararın 2.3.4.5 maddeleri; 2013 yılında 10-15 Haziran tarihleri arasında UAESEB tarafından Makedonya’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 14 kararın 1.3.6.7.8.9.11. maddeleri; 2012 yılında 02-07 Temmuz tarihleri arasında UAESEB tarafından K.K.T.C.’de düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 21 kararın 1.2.5.5.6.9.10.11.12.13.14.16. maddeleri; 2011 yılında 15-20 Haziran tarihleri arasında UAESEB tarafından Prizren Kosova’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 8 kararın 1.2.3.4.5.7. maddeleri; 2010 yılında 16-22 Haziran tarihleri arasında UAESEB tarafından Antalya’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 10 kararın 5.6.7.8. maddeleri; 2009 yılında 17-18 Mayıs tarihleri arasında UAESEB tarafından Astana’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 6 kararın ilk 5 maddesi; 2008 yılında 3-4 Kasım tarihleri arasında UAESEB tarafından Bakü’de düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 8 kararın 4.5.6.7. maddeleri; 2007 yılında 4 Haziran tarihinde UAESEB tarafından Çolpon Ata Kırgızistan’da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 25

kararın 9.10.12. maddeleri; 2006 yılında 4-6 Aralık tarihleri arasında UAESEB tarafından Ankara'da düzenlenen temsilciler toplantısında alınan 15 kararın bütün maddeleri eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik kararlar olup, diğer kararlar Türk Dünyası ile ilgili siyasi kararlardır. Alınan kararların birlik tarafından, uygulanma noktasındaki yetkili makamlara ve hükümetlere tavsiye niteliğinde duyurulmasına yönelik karar verilmiştir.¹²

UAESEB tarafından 2019 yılında alınan tavsiye kararları şu şekildedir;

1. Birliğe dâhil ülkeler arasında öğretmen ve akademisyen değişimi gerçekleştirilmesine yönelik değişim ofisinin kurulması,
2. Teknolojik gelişmeler ile birlikte birliğe dâhil ülkelerde, alanında uzman kişiler tarafından çevrimiçi veya yüz yüze eğitim ve seminer verilmesi,
3. Birliğe dâhil ülkelerde çağın şartlarına uygun mesleki eğitim programlarının karşılıklı bir şekilde yürütülmesi,
4. Birliğe dâhil ülkelerde cazip olabilecek eğitim imkânlarının ve fırsatlarının sunulmasına yönelik eğitim fuarlarının düzenlenmesi ve bunun üye ülkeler tarafından desteklenmesidir.

2019 yılında alınan tavsiye kararlarına ilaveten eğitim çalışanlarının sosyo-ekonomik imkânlarının geliştirilmesine ve birliğin güçlenmesine yönelik aşağıdaki kararlar alınmıştır;¹³

1. Birliğe dâhil ülkeler tarafından uluslararası şekilde düzenlen eğitim kongreleri memnuniyet verici olduğu ve birliğe dâhil ülkeler tarafından destekleneceği,
2. Birliğin almış olduğu kararların hayata geçirilmesi noktasında ilgili alanlarda komisyonların kurulması,
3. Türk Cumhuriyetleri arasında ortak alfabe ve yazı dilinin oluşturulmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi ve birliğe dâhil ülkelerdeki üye kuruluşların bu konuda kamuoyu oluşturması,
4. Birliğe dâhil ülkeler arasında bilgi, birikim, yöntem ve tecrübe paylaşımlarını sağlayabilecek organizasyonların yapılması ve sayılarının artırılması,
5. İlk sayısı 2019 yılında başlatılmak üzere, UAESEB üyesi sendikaların yaptığı faaliyetleri gösteren ve her yıl periyodik olarak yayınlanan bir derginin çıkarılmasıdır.

2019 yılında alınan kararlar doğrultusunda, Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik bir girişim söz konusudur. Karşılıklı bir şekilde öğretmen ve akademisyen değişimine yönelik açılacak bir ofisin kurulması ve faaliyetlerini yürütülebilmesi açısından birliğe dâhil ülkelerde ilgili yöneticiler veya hükümetler tarafından bununla ilgili mevzuat hükümlerinin uygun hale getirilmesi gereklidir. Dolayısıyla ilgili mevzuat hükümlerinin demokratik bir anlayış ile düzenlenebilmesi için birliğe dâhil ülkelerde ki sendikaların görüşlerinin ve önerilerinin alınması yönetim

122019 yılı ve diğer yıllarda düzenlenen bildirgeler için bakınız: <https://uaeseb.com/bildirgeler/>
13UAESEB, <https://uaeseb.com/bildirgeler/>, Erişim Tarihi:08.05.2023

bağlamında önem arz etmektedir. Günümüzde Türkiye’de ve dünyanın birçok bölgesinde Yunus Emre Enstitüsü¹⁴ ve Yök Farabi Değişim Programı adı altında bu hizmetler yürütülmektedir. Fakat bu oluşumlarda birliğin etkisinin ne kadar olduğunu ölçmek mümkün değildir. Ayrıca bu oluşumlar sadece Türk Dünyası’na yönelik değildir. Ancak birliğin gerçekleştirilmek istediği amaçlarının yürütülmesinde etkili olan bu iki oluşum çok önemlidir.

Ayrıca UAESEB tarafından; ‘Uluslararası Türk Dünyası Mühendislik ve Fen Bilimleri Kongresi’ ve ‘Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi’ adı altında 2016 yılından beri kongreler düzenlenmekte ve bu kongrelerde sunulan bildiriler kitap olarak ve çevrimiçi şeklinde yayınlanmaktadır. Bu da birlik tarafından yapılmak istenen kongre, sempozyum hedeflerinin gerçekleştirildiğini göstermektedir. Birlik tarafından yürütülen bu faaliyetler harici ‘Avrasya Eğitim’ adlı 2019 yılında ilk sayısını yayınlayan bir dergi çıkartılmıştır. Ancak bu derginin devamı sağlanamamıştır.

UAESEB tarafından 2018 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Birliğe dahil olan ülkelerde verilen diploma ve sertifikaların tüm üye ülkelerde geçerli olması,
2. Ortak diploma ve sertifika için mevzuatta bulunan eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışma yapılması,
3. Lisansüstü eğitimde ortak eğitim programlarının geliştirilmesi,
4. Üye ülkeler arasında bilimsel ve teknik araştırma yapan kurumlar arası işbirliğini sağlamak amacıyla Avrasya Teknoloji Transfer Ofisi, Mucit Destekleme Fonu ve Avrasya Bilimsel ve Teknik Araştırmalar İletişim Kurulu oluşturulmasına yönelik çalışmaların yapılması,
5. Yürütülecek bilimsel çalışmalara alt yapı desteği sunması için Türk Dünyası’nın tamamını kapsayacak şekilde “Türk Dünyası Eğitimci-Akademisyen Bilgi Bankası”nın oluşturulması,
6. İlk olarak Türkiye’de ve Kazakistan’da başlatılacak olan Ortak Türk Dünyası Tarihi dersinin, Avrasya ülkelerindeki okullara da getirilmesi,
7. Üye ülkelerdeki okullarda Türk Dili lehçelerinin öğretilmesine yönelik müfredatın hazırlanması,
8. Türkiye Türkçe’sinin diğer üye ülkelerde öğretilmesi için TİKA ve Yunus Emre Enstitüsü ile işbirliği yapılması,
9. Üye ülkelerden Türkiye’ye tahsile gelen öğrenci kontenjanının artırılması,
10. Türkiye’den üye ülkelere eğitim amacıyla gitmek isteyen öğrencilere kolaylık sağlanması ve gerekli imkanların sunulmasıdır.

14 “2009 yılında faaliyetlerine başlayan Yunus Emre Enstitüsü’nün yurt dışında 83 kültür merkezi bulunmaktadır. Kültür merkezlerimizde verilen Türkçe eğitiminin yanı sıra, farklı ülkelerdeki eğitim kurumlarıyla yapılan iş birlikleri ile Türkoloji bölümleri ve Türkçe öğretimi desteklenmektedir. Kültür merkezleri aracılığıyla kültür ve sanatımızı tanıtmak amacıyla birçok etkinlik düzenlenmekte, ulusal veya uluslararası etkinliklerde ülkemizi temsil edilmektedir.”

2018 yılında alınan tavsiye kararlarına ilaveten eğitim çalışanlarının sosyo-ekonomik imkânlarının geliştirilmesine ve birliğin güçlenmesine yönelik aşağıdaki kararlar alınmıştır;

1. Birliğe üye kuruluşlar tarafından alınan kararların uygulanabilmesi için ilgili mevzuat hükümlerinde düzenleme yapılabilmesi için gerekli kamuoyunun oluşturulması,
2. Birliğe dahil ülkelerde ortak alfabenin öneminin vurgulanması,
3. Birliğe dahil ülkelerdeki eğitim meselelerine ve sendikal çalışmalara dair yılda iki kez güncel bir haber dergisinin çıkarılması,
4. Birliğe dahil ülkelerdeki eğitim çalışanlarının sosyo-ekonomik durumlarının düzeltilmesine yönelik çalışma başlatılması,

2018 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğe dahil ülkelerde verilen diplomaların birliğe dahil ülkelerde geçerli olmasını sağlamaya yönelik bir çalışma bulunmaktadır. 2023 yılı itibariyle birliğe dahil ülkelere; Azerbaycan'da 15 üniversitenin, Irak'da 19 üniversitenin, Kazakistan'da 27 üniversitenin, Kırgızistan'da 9 üniversitenin, Kosova'da 4 üniversitenin, Makedonya'da 3 üniversitenin, Özbekistan'da 11 üniversitenin, Romanya'da 12 üniversitenin diplomalarına Türkiye tarafından denklik verilmektedir.¹⁵ Ayrıca Birliğe dahil ülkelerde ortak bir alfabe kullanılması istemi bulunmaktadır. Kazakistan tarafından 2023 yılı itibariyle latin alfabesine geçilecek olması Türk Dünyası eğitim birliğinin sağlanması açısından önemli bir adımdır.

UAESEB tarafından 2016 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

2. Birliğe üye sendikalar arasındaki karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesine yönelik projelerin geliştirilmesi,

UAESEB tarafından 2015 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

3. Birliğe Türk Dilli ülkelerin tümünün üye yapılması için çalışmalar başlatılması,
4. Eğitim konusunda diğer uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapılmasına yönelik çalışmaların başlatılması,
5. Birliğe üye sendikalar ve STK'lar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi,
6. Birliğe üye ülkelerdeki sendikal kadroların deneyimlerinin aktarılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesidir.

2015 yılında alınan kararlar doğrultusunda, Birliğe Türk Dünyasının bütün ülkelerinin katılması için bir çaba harcanmaktadır. Birliğe dahil olan ülke sayısının her geçen yıl artması bu hedefin gerçekleştirilmesinin yakın olduğunun bir göstergesi olabilir. Birlik üyeleri tarafından her yıl karşılıklı düzenlenen gezi ve ziyaretler birliğe dahil ülkelerdeki sendikal kadroların karşılıklı bir şekilde deneyimlerinin aktarılması için bir fırsat oluşturmaktadır.

¹⁵ Detaylı bilgi için bkznz:<https://okultanima.yok.gov.tr/e devletbasvuru?>, Erişim Tarihi:11.05.2023

UAESEB tarafından 2014 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

2. Türkiye'deki birliğe üye sendika olan Türk Eğitim-Sen tarafından 2015 yılında Türk Dünyası Eğitim ve Kültür Kongresi düzenlenmesine karar verilmesi,
3. Birliğe dahil ülkelerde eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,
4. Birliğe dahil ülkeler arasında sendikal anlayışın gelişmesine yönelik ziyaretlerin yapılması,
5. Birliğe yeni üyelerin davet edilmesi için davet mektuplarının gönderilmesidir.

2014 yılında alınan kararlar doğrultusunda, Birliğe dahil ülkeler arasında eğitim ve kültür kongresi düzenlenmesine yönelik bir karar alınmış olup bu karar düzenlenen eğitim bilimleri ve sosyal bilimler ile fen bilimleri ve mühendislik kongreleri ile gerçekleştirilmektedir. Bu kongreler vasıtasıyla birliğe dahil ülkelerdeki sendika üyeleri arasındaki birlik ve beraberlik duygusu gelişmektedir.

UAESEB tarafından 2013 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Balkan ülkelerindeki Türk azınlığın Türkçe eğitim alabilmesi için gerekli ekonomik ve fiziki şartların sağlanması,
3. Birliğe dahil ülkelerde eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,
6. Birliğe dahil ülkelerde ortak bir Türk kültürünün oluşması açısından Türk Dünyası Tarihi adlı seçmeli bir ders okutulması için hükümetler nezdinde girişimde bulunulması,
7. Birliğe dahil olan ülkelerde Türk gençlerine yönelik eğitim ve sosyal değişim programlarının hayata geçirilmesine yönelik tanıtıcı gezilerin düzenlenmesi,
8. Birliğe üye ülkelerin eğitim ve kültürlerine ilişkin sorunların çözümüne yönelik uluslararası bir sempozyum düzenlenmesi ve sonuç raporlarının devlet başkanlarından başlayarak ilgililere ulaştırılması,
9. Türk Dünyası'ndaki kadınların eğitim, iş ve siyaset hayatına katılmaları yönünde üye ülkelerdeki kamuoyunun oluşturulması ve aydınlatılması için bilimsel faaliyetler yürütülmesi ve UAESEB'in öncülük etmesi,
11. Birliğe dahil ülkelerde Milli Eğitim Bakanları ve eğitim politikalarının belirlenmesinde etkili olacak Türk Dünyası Eğitim Konseyi'nin oluşturulması hususunda girişimlerde bulunulmasıdır.

2013 yılında alınan kararlar doğrultusunda, Birliğe dahil ülkeler arasında eğitim ve kültür kongresi düzenlenmesine yönelik bir karar alınmış olup bu karar düzenlenen eğitim bilimleri ve sosyal bilimler ile fen bilimleri ve mühendislik kongreleri ile gerçekleştirilmektedir. Bu kongreler vasıtasıyla birliğe dahil ülkelerdeki sendika üyeleri arasındaki birlik ve beraberlik duygusu gelişmektedir.

UAESEB tarafından 2012 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Birliğe dahil ülkelerde eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,
2. Birliğe dahil ülkelerdeki sendikaların faaliyetlerinin kamuoyuna ve eğitim çalışanlarına tanıtılması için yılda en az bir defa yayın çıkartılması,
5. Birliğe dahil ülkelerde ve tüm Türk Dünyasındaki okullarda Türk şivelerinin seçmeli ders okutulması için hükümetler nezdinde girişimde bulunulması,
6. UAESEB'in birliğe dahil ülkelerin uluslararası eğitim kuruluşları ile ilişkilerinde katkıda bulunulması,
9. Birliğe dahil ülkelerde eğitim ve eğitim çalışanlarının sorunlarına yönelik düzenlenecek basın açıklaması, toplantı vb. organizasyonlara temsilci gönderilmesi,
10. Birliğe dahil ülkelerdeki sendikaların karşılaştıkları sorunların birlik tarafından duyurulması için çalışmalar başlatılması,
11. Birliğin ILO ile irtibata geçmesi ve ortak faaliyetler yürütmesi,
12. Avrasya Çalışma Konferansı'nın ve Bürosunun kurulmasına,
13. Avrasya Eğitim Sendikaları'nın dünü bugünü ve yarını üzerine çeşitli isimlerde çeşitli faaliyetlerin yürütülmesi ve bu faaliyetlerin üye ülkelerin devlet başkanlarına ve ilgili yöneticilerine takdim edilmesi,
14. UAESEB'in kurulduğunun ülkelerin devlet başkanlıklarına, dışişleri bakanlıklarına, çalışma bakanlıklarına ve diğer ilgili kuruluşlara bildirilmesi,
16. Kosova başta olmak üzere Türk azınlığın bulunduğu ülkelerdeki Türkçe eğitiminin önündeki engellerin kaldırılması için hükümetler nezdinde girişimde bulunulmasıdır.

2012 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğe dahil ülkelerdeki eğitim çalışanlarının sorunlarına yönelik hem birliğe dahil ülkelerde hem de uluslararası alanda bir çok eylem ve faaliyet düzenlenmiş olup bu yapılan faaliyetler birliğin Türkiye'deki üyesinin resmi internet sitesinde yer almaktadır. Ancak birliğin faaliyetlerinin tanıtılması noktasında çıkarılması gereken yayın (2019 yılında 1 sayı çıkarılmış ve devam ettirilmemiştir), ortak Türk dersi noktasında bir çalışma yapılmamıştır. Yine yürütülen faaliyetlerin ilgili devlet başkanlarına ve hükümetlerine sunulmasına yönelik bir bilgi ve belge birliğin internet sitesinde yer almamaktadır. Bu nedenle birliğe dahil ülkelerde eğitim ve eğitim sorunlarına yönelik verilen kararlarda birliğin etkili olmadığı durumu ortaya çıkmaktadır.

UAESEB tarafından 2011 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Birliğe dahil ülkelerdeki eğitim alanındaki gelişmelerin paylaşılması ve iletişimin gelişmesi için ortak bir Web sitesinin kurulması,

2. Birliğe dahil ülkelerdeki sendika çalışanları arasında işbirliğinin geliştirilmesi için ikili ziyaretlerin gerçekleştirilmesi,
3. Birliğe dahil ülkelerde eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,
4. Birliğe üye ülkelerin eğitim ve kültürlerine ilişkin sorunların çözümüne yönelik uluslararası bir sempozyum düzenlenmesi ve sonuç raporlarının devlet başkanlarından başlayarak ilgililere ulaştırılması,
5. Birliğe dahil ülkelerdeki sendikaların faaliyetlerinin kamuoyuna ve eğitim çalışanlarına tanıtılması için yılda iki defa yayın çıkartılması,
7. Kosova ve Makedonya’da Türkçe eğitim ve öğretim faaliyetlerinin eksiksiz yürütülmesi için mevcut eksikliklerin acilen giderilmesidir.

2011 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğe dahil ülkelerdeki sendikal faaliyetler ve eğitim faaliyetlerinin duyurulmasına yönelik internet sitesinin kurulması işlemi gerçekleştirilmiştir. Ancak alınan diğer kararların uygulanması ile ilgili bir bilgi ve belgeye rastlanılmamıştır. Bu durum birliğe dahil olan ülkelere yönetimlerin almış oldukları kararlarda birliğin etkisinin olup olmadığı noktasında bir ikilemi doğurmaktadır.

UAESEB tarafından 2010 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

5. Birliğe dahil olan ülkelerdeki sendikalar karşılıklı olarak tecrübelerini paylaşması,
6. Birliğe dahil sendikaların uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapması,
7. Uluslararası kuruluşlardan sağlanacak finans kaynaklarının UAESEB adına birliğe dahil ülkelere eğitim ve eğitim çalışanlarının sorunlarının çözümüne için harcanması,
8. Birliğe dahil kuruluşların faaliyetlerinin ve görüşlerinin paylaşılması için süreli bir yayın organı oluşturulmasıdır.

2010 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğe dahil ülkelerdeki sendikaların uluslararası kuruluşlar ile işbirliğine yönelik bir bilgi bulunmamaktadır. Ayrıca birliğe dahil olan ülkelerdeki sendikaların faaliyetlerinin ve görüşlerinin paylaşılmasına yönelik süreli bir yayın organı da bulunmamaktadır.

UAESEB tarafından 2009 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Birliğe dahil ülkelere eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılması,
2. Birliğe dahil ülkelerdeki sendikaların, uluslararası standartlara uygun bir sendikacılık anlayışına sahip olmaları,
3. Birliğe dahil ülkelerdeki sendika çalışanları arasında işbirliğinin geliştirilmesi ve gençlerin sendikal manada bilinçlendirilmesi için ikili ziyaretlerin gerçekleştirilmesi,

4. Birliğe dahil olan ülkelerdeki sendikalar karşılıklı olarak tecrübelerini paylaşması,
5. USESEB'in kurumsal yapısının oluşturulması için gerekli alt yapı ve yazışma hizmetlerinin gerçekleştirilmesidir

2009 yılında alınan kararlar doğrultusunda, alınan kararların gerçekleştirilmiş olmasına yönelik bir bilgi ve belge bulunmamaktadır.

UAESEB tarafından 2008 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

4. Türkiye'de düzenlenen 6. Uluslararası Türk Dili Sempozyumu'nda "Büyük Türkçe Sözlüğü" nün tanıtım toplantısında alınan kararların kabul edilmesi ve Türkiye Türkçesi'nin tüm Türk Devletlerinde ortak ders olarak okutulması,
5. Birliğe dahil ülkelerdeki sendika çalışanları arasında işbirliğinin geliştirilmesi için ikili ziyaretlerin gerçekleştirilmesi,
6. Türk Dilli halklar arasında işbirliğinin geliştirilmesine yönelik kültürel faaliyetler düzenlenmesi,
7. UAESEB'e bütün Türk Dünyası'ndan üye kabul edilmesidir.

2008 yılında alınan kararlar doğrultusunda, Türkiye Türkçe'nin birliğe dahil olan ülkelere ve Türk Dünyası'nda ortak ders olarak okutulmasına yönelik günümüze kadar hukuki bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum birliğin yönetim bağlamında etkili olmadığını/olmadığının bir göstergesi sayılabilir. Ayrıca halen daha birliğe Türk Dünyası'ndan üye olmayan devletler bulunmaktadır.

UAESEB tarafından 2007 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

9. Birliğe dahil ülkeler, UAESEB'i uluslararası eğitim dünyası ile bütünleşmesi için çalışması,
10. Birliğe dahil ülkeler, eğitim çalışanlarının uluslararası alanda çalışmalarını kolaylaştıracağı çabalarda bulunması, önemli politik kararlar noktasında lobicilik faaliyetlerinde bulunması ve gerekli yasal alt yapının oluşması için çalışması,
12. Birliğe dahil ülkeler, kültürel kaynaşma için karşılıklı davetlerin düzenlenmesidir.

2007 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğin uluslararası eğitim dünyası ile bütünleşmesi ile ilgili bir faaliyet bulunmamaktadır. Ancak birliğe dahil olan ülkelere eğitim ve eğitim sorunlarının çözümü ile politik kararlar noktasında lobicilik faaliyetleri birliğin Türkiye'deki üyesinin resmi internet sitesinde yer almaktadır.

UAESEB tarafından 2006 yılında eğitim ve eğitim birliğinin sağlanmasına yönelik alınan kararlar şu şekildedir;

1. Birliğe dahil ülkelere, eğitimin her aşamasında denklik sağlanması,

2. Birliğe dahil ülkelerde, orta dereceli devlet okullarında eğitim-öğretim sürelerine ortak şartlar getirilerek diploma denkliği sağlanması,
3. Birliğe dahil ülkelerde, yükseköğretimde diploma ve ünvan denkliği sağlanması,
4. Birliğe dahil ülkelerde, eğitim kurumlarında karşılıklı öğretmen ve akademisyen değişimi sağlanması,
5. Birliğe dahil ülkelerde, lisanüstü eğitimde ortak programların geliştirilmesi,
6. Birliğe dahil ülkelerde, ortak tarih ve edebiyat derslerinin okutulması,
7. Birliğe dahil ülkelerde, kardeş okul ve kardeş aile uygulamasının gerçekleştirilmesi,
8. Birliğe dahil ülkelerde, Türk Dili lehçelerinin öğretilmesi,
9. Birliğe dahil ülkelere, Türkiye'ye okumak için gelenler için kontenjan sayısının artırılması,
10. Birliğe dahil ülkelere, Türkiye'ye tahsile gelecek öğrencilerin teşvik edilmesi,
11. Birliğe dahil ülkelere, mevcut eğitim faaliyetleri ile planlanan eğitim politikalarında hükümetler tarafından sivil girişimlerin desteklenmesi,
12. Birliğe dahil ülkelere, çocuk istismarına ve uyuşturucu kullanımına yönelik ortak önleyici tedbirlerin alınması,
13. Birliğe dahil ülkelere, ortak bir yayın organı vesilesiyle kitle iletişim yayınlarının kullanımının artırılması,
14. Birliğe dahil ülkelere, ortak sportif ve kültürel müsabakalar düzenlenerek toplumsal kaynaşmanın sağlanması,
15. Birliğe dahil ülkelere eğitim çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözülmesine yönelik çalışmalar yapılmasıdır.

2006 yılında alınan kararlar doğrultusunda, birliğe dahil olan ülkelere ortak diploma ve denklik işlemleri, Türk dilinin ve lehçelerinin öğretilmesi, karşılıklı öğretmen ve akademisyen değişiklikleri, lisans ve lisansüstü eğitim faaliyetleri gibi konularda başarı elde edilmiştir. Ancak birliğin yürüttüğü faaliyetlerin duyurulması ve etkililiği noktasında yeterli başarı elde edilememiştir.

5.Sonuç Ve Öneriler

Uluslararası Avrasya Eğitim Sendikalar Birliği, Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin oluşturulabilmesi açısından önemli sayılabilecek bir kuruluştur. Birliğin 2006 yılında kurulmasından 2019 yılına kadar geçen sürede her yıl bir üye ülkede toplantı düzenlemesi ve burada alınan kararları bir bildirme olarak yayınlaması bu görüşü desteklemektedir. Birliğin kurulduğu 2006 yılında almış olduğu kararlar Türk Dünyası'nda birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi ve ortak bir eğitim programı oluşturulabilmesi açısından özellikle daha önemlidir. UAEEB tarafından 2016 yılından beri düzenlenen kongre ve sempozyumlar, birliğe dahil ülkelere ve Türk Dünyası'ndan bir çok katılımcı ve sendikacıyı bir araya getirmektedir. Bu durum karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesi açısından çok önemli ve etkilidir.

Ancak eğitim birliği ile ortak Türkçe ve tarih dersleri okutulması, lisans ve lisansüstü diploma ve denklik işlemleri ile karşılıklı öğrenci, öğretmen ve akademisyen değişikliği konularında birliğin etkisinin olup olmadığı açık değildir. Ayrıca birliğin yürüttüğü faaliyetlerin tanıtılması ile yayın organı oluşturulması noktasında başarısız olduğu söylenebilir. 'Avrasya Eğitim' adlı derginin 2019 yılı itibarıyla ilk sayısının çıkarılması ve devam ettirilmemesi/ettirilememesi bu fikri güçlendirmektedir. Yine birliğin, birliğe dahil ülkelere devlet başkanları ile hükümetler nezdinde ve mevzuat hükümlerinde bir etkisinin olup olmadığı hususunda bir bilginin olmaması, birliğin Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin sağlanması hususunda ve yönetim bağlamında kararların alınmasında etkisinin olmadığı veya düşük olduğu izlenimini vermektedir.

Birliğin yönetim bağlamında Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin sağlanması konusunda etkili olabilmesi için; lobcilik faaliyetlerini güçlendirmesi gerekmektedir. Bunun için birlik tarafından yürütülen faaliyetlerin tanıtılması ve küresel ölçekte faaliyetlerin yayınlanması ve duyurulması çok önemlidir. Ayrıca Türkiye Türkçesi ve Türk tarihi derslerinin başta birliğe dahil tüm ülkelere, daha sonra ise Türk Dünyası'nda ortak ders olarak okutulması için Yunus Emre Enstitüsü (Hoca Ahmet Yesevi Enstitüsü olabilir) benzeri bir kuruluşun Türk Dünyası özelinde kurulması için mücadele edilmelidir. Yine Türk Dünyası özelinde, Türk Dünyası'nda öğrenci, öğretmen ve akademisyen değişimi noktasında birlik tarafından YÖK'ün Farabi Değişim Programına benzer bir program oluşturulması (Çolpan Ata Programı, Ötüken Programı, Bilge Kağan Programı olabilir) için hükümetler nezdinde görüşmeler başlatılarak ilgili mevzuat hükümlerinin çıkarılması için çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin sağlanabilmesi için UAEEB'nin uluslararası eğitim kuruluşları ve devlet başkanları/hükümetler ile eğitim konusu özelinde maddi ve maddi olmayan ilişkilerini güçlendirmesi (bir nevi bu alanda baskı grubu niteliğinde) gerekli politik kararların alınmasında etkili olabilir.

UAEEB tarafından her yıl düzenlenen toplantılara; toplantının düzenlendiği ülkenin hükümet başkanı ile siyasi parti liderleri ve eğitim bakanlarının çağırılması ve davete icap etmelerinin sağlanması birliğin hedeflerinin gerçekleştirilmesi hususunda çok etkili olabilir. Çünkü birliğin Türk Dünyası'nda eğitim birliğini sağlama yönelik faaliyetlerinin anlam ve karşılık bulabilmesi konusunda ve hükümetler tarafından alınacak kararların yönetim bağlamında gerçekleştirilebilmesi hususunda bu toplantılar çok önemli organizasyonlardır.

Ayrıca UAASEB tarafından Türk Dünyası'nda eğitim birliğinin sağlanması noktasında, birliğe dahil ülkelerdeki eğitim fakülteleri öğrencileri başta olmak üzere diğer üniversite öğrencilerini, sendikaların kuracakları gençlik örgütlerine dahil etmeleri ve bu öğrencilerin Türklük gurur ve şuru ile yetiştirilmeleri ve karşılıklı ziyaretlere katılmalarının sağlanması çok etkili olabilir. Gelecek neslin mimarı olacak öğretmenlerin daha üniversite öğrencisi iken bu şuurla bilinçlendirilmesi; onların ekecekleri filizlerin ilerleyen dönemlerde yeşererek, Türk Dünyası'nda ortak bir eğitim anlayışının oluşmasına katkısı olabilir.

Kaynakça

- Camdessus, M. (1997). *Good Governance*. Washington, DC: IMF.
- Communities, C. o. (2001). *European Governance A White Paper*. Brussels: European Commission.
- Conable, B. B. (1989). *Sub-Saharan Africa From Crisis to Sustainable Growth*. Washington D.C.: World Bank.
- DAC, O. (1993). *Orientations on Participatory Development and Good Governance*. Paris: OECD.
- Genugten, M. v. (2010). *Comparing Impacts of Modes of Governance*. P. L. Verhoest içinde, *Governance of Public Sector Organizations* (s. 177). Hampshire: PALGRAVE MACMILLAN.
- Owens, J. (2015). *Promoting Good Tax-Governance in Third-Countries: The Role of The EU*. Brussels : European Parliament's Committee on Economic and Financial Affairs (ECON) .
- Preston, L. T. (1992). *Governance and Development*. Washington, D.C.: World Bank.
- Sheng, M. Y. (Anonim). *What is Good Governance?* Bangkok: UNESCAP.
- UAESEB. (2023, 05 08). *USESEB*. UAESEB: <https://uaeseb.com/kurumsal/> adresinden alındı
- Walsh, K. (1995). *Public Services and Market Mechanisms: Competition, Contracting and the New Public Management*. London: Macmillan.

E-Kaynaklar

- Azerbaycan Tahsil İşçileri Azad Hemkarlar İttifakı*, <https://uaeseb.com/az-c9%99baycan-t%c9%99hsil-iscil%c9%99ri-azad-h%c9%99mkarlar-ittifaqi/>, Erişim Tarihi: 07.05.2023
- Irak Türkmen Eğitimcileri ve Öğretmen Örgütü*, <https://uaeseb.com/irak-turkmen-egitimcileri-ogretmen-orgutu/>, Erişim Tarihi:07.05.2023
- Kazakistan Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası*, <https://uaeseb.com/kazakistan-egitim-ve-bilimcalisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023
- Kırgızistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası*, <https://uaeseb.com/kirgizistan-cumhuriyeti-egitim-ve-bilimcalisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023
- Kıbrıs Türk Memur Sen*, <https://uaeseb.com/kibris-turk-memur-sen/>, Erişim Tarihi:07.05.2023
- Kosova Türk Öğretmenler Derneği*, <https://uaeseb.com/kosova-turk-ogretmenler-dernegi/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

Makedonya Ufuk Derneği, <https://uaeseb.com/makedonya-ufuk-derneği/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

Özbekistan Eğitim Bilim ve Kültür Çalışanları Sendikası, <https://uaeseb.com/ozbekistan-egitim-bilim-ve-kultur-calisanlari-sendikasi/>, Erişim Tarihi:08.05.2023

Romanya Türk ve Tatar Kökenli Öğretmenler Derneği, <https://uaeseb.com/romanya-turk-ve-tatar-kokenli/>, Erişim Tarihi:07.05.2023

UAESEB, <https://uaeseb.com/kurumsal/>, Erişim Tarihi: 08.05.2023

2019 yılı için bildirge: <https://uaeseb.com/bildirgeler/>

UAESEB Bildirgeler, <https://uaeseb.com/bildirgeler/>, Erişim Tarihi:08.05.2023

Extented Abstract

As of the 1980s, the world began to experience an era of change and transformation, especially with the influence of globalization. Especially in this process, as a result of the rapid spread of information, the classical understanding of public administration began to be questioned, the uniform and centralized management approach was opposed, and instead the logic of more localization and a more democratic management approach began to be adopted. In this period, economic, social, technological, political and many areas The change that took place caused the old public management approach to be abandoned and a new management approach to dominate in its place. This new management approach, which is rapidly developing under the influence of neo-liberalism and expressed as “governance”, has introduced the principle of adopting a more democratic management approach in the internal management of states. The phenomenon of “Governance”, which is undoubtedly not a new concept, is currently encountered in the report titled “From Crisis to Sustainable Growth - Sub-Saharan Africa: A Long-Term Perspective Study” published by the World Bank as a result of the events experienced in Africa in 1989. In the understanding of Governance where a participatory democracy is adopted rather than an interventionist state understanding; The principles of openness, participation, accountability, effectiveness/effectiveness and consistency are adopted. Thanks to Governance, which means managing together, the managers’ commanding attitudes are replaced by conciliatory; Instead of a non-transparent management style, a transparent and accountable management approach has begun to develop. Governance, which aims to bring equality and effectiveness for everyone by ensuring the development of participatory democracy, co-management approach, rule of law, accountability and responsibility, embraces the participation of civil society and the private sector in public administration as well as the state and their participation in decisions. Therefore, Governance aims at a participatory public management approach system. Thanks to this new management approach, global policies that are considered more democratic have been adopted by states and the value given to the individual has begun to increase. In addition, in this process, while states are trying to fulfill the requirements of the principle of transparency towards the outside world, they are trying to give up their strict attitudes and mistrust towards non-governmental organizations (NGOs) and make NGOs an element of the decision-making mechanism within the country as a necessity of the principle of active participation, which is a principle of the understanding of governance. They started to bring it. Because, thanks to Governance, which is expressed as self-management by reorganizing the relations between the state, civil society and the private sector; Non-governmental organizations and individuals have now had the chance to express themselves better, take social responsibility, become conscious and concerned citizens, and thus have begun to show more courage to say “we” and have a greater say in the administration. The further development of this sense of being ourselves has also manifested itself in the field of education, and as a result, unity in education has been achieved in the Turkic World, struggling together against educational problems, having a say in the decisions taken regarding education, education and science in the Turkish World. Based in Ankara in 2006, in order to ensure that education professionals who both work and raise the future generations of

the Turkish World can act in a professionally organized manner and become a parent umbrella of organizations in this field; The International Union of Eurasian Educators (UAESB) was established by the decision of the managers of the Public Employees Union of Turkey Education, Training and Science Services Branch (Türk Eğitim-Sen), Azerbaijan Collection Workers Free Trades Alliance, Kazakhstan Science and Education Employees Union, Kyrgyzstan Science and Education Employees Union. Developing cooperation and cooperation among education workers in the Turkish World, acting with a common mind and exchanging ideas are other founding objectives of the International Eurasia Education Union Union. In addition, the Union, which was established for the purpose of bringing together the linguistic, cultural and historical unity of the Turkish noble nations living in many parts of the world and whose ties have been severed with each other due to various reasons, aims to develop cooperation in education, culture, economy and international arena and to enable member states to support each other. is struggling. The Union, which was established with the motto of “Unity in Language, in Ideas, in Work”, especially in Gaspıralı’s words, has in the past carried out the work of Gaspıralı İsmail Bey, Ziya Gökalp, Zeki Velidi Togan, Mustafa Kemal Atatürk, İsa Yusuf Alptekin, Ebulfeyz Elchibey, Cengiz Aytmatov, Dr.Sadık Ahmet and many others. Aiming to carry the personal and institutional struggle even further, it struggles with the educational problems and unity existing in the Turkish World. The Union, which was established with the motto of “Unity in Language, in Ideas, in Work”, especially in Gaspıralı’s words, has in the past carried out the work of Gaspıralı İsmail Bey, Ziya Gökalp, Zeki Velidi Togan, Mustafa Kemal Atatürk, İsa Yusuf Alptekin, Ebulfeyz Elchibey, Cengiz Aytmatov, Dr.Sadık Ahmet and many others. Aiming to carry the personal and institutional struggle even further, it struggles with the educational problems and unity existing in the Turkish World. One of the most effective tools in the realization of the Turan ideal, which is the ultimate goal of unity in the Turkish World, is certainly the language and a common education system to be established as a result. For this reason, creating a common alphabet in the Turkic World and having it accepted by the public authorities of the states in the Turkic World is important for UASEB, an international non-governmental organization. Undoubtedly, the participation of unions and organizations that continue their activities in the field of education and science services in the states of the Turkish World to the Union is important in terms of strengthening the Union globally and making it more effective in the decisions to be taken by the countries. The International Eurasian Education Union Union, which was initially established with the participation of four unions in Turkey, Azerbaijan, Kazakhstan and Kyrgyzstan, over time, Kosovo Turkish Teachers Association, Cyprus Turkish Civil Servants Union, Macedonia Ufuk Association, Iraq Turkmen Educators Teacher Organization, It continues to grow with the inclusion of the Romanian Turkish Tatar Origin Teachers Association and the Uzbekistan Education and Science Employees Union. The Union, which has been continuing its struggle by increasing the number of its members since the day it was founded, organizes meetings in a member state every year on many problems, especially education issues in the Turkic World, and publishes a final declaration. However, what are the effects of the work carried out by the organization in Türkiye and other member states? What

are their contributions to the Turkish World? In this study, the studies carried out by the UAESB on education in the Turkic World in the context of governance as an international non-governmental organization will be mentioned and the effects of the organization on education and other fields in the Turkic World will be emphasized.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale edebiyat sahasına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile arasında mali çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Ethics Committee Permission

Ethics committee permission is not required for this study. No research has been conducted on any living creature (human and animal). The article belongs to the field of literature.

Deconfliction Statement

The author of the article declares that there is no conflict of financial interest between him and any institution, organization, person related to this study.

Support and Thanks

Support was not received from any institution or organization in the study.